

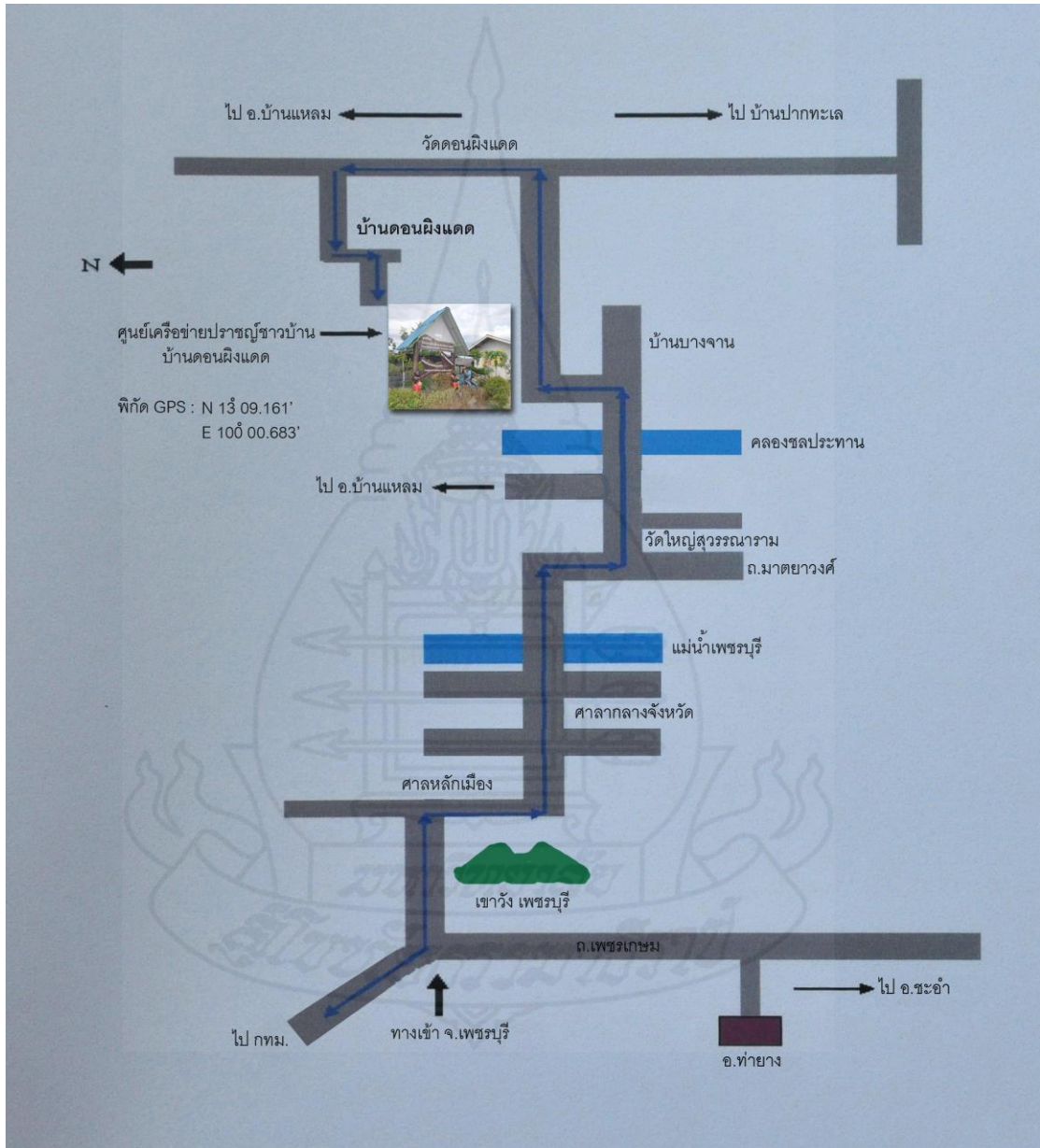
ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ที่ตั้งและแผนที่เดินทางไปยังศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านดอนผิงแดด ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ที่ตั้งและแผนที่เดินทางไปยังศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านดอนผิงแดด ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ภาคผนวก ข

แนวทางการสัมภาษณ์และการสังเกต

1. แนวคำถามสำหรับกลุ่มแกนนำศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน บ้านคอนฝิงแดด

ข้อมูลส่วนบุคคล

- ชื่อ / อาชีพ / บทบาทในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน บ้านคอนฝิงแดด

ปัจจัยภายนอกกลุ่ม

- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- สภาพแวดล้อมของชุมชน
- วิถีชีวิต และการดำรงชีพ
- สิ่งที่น่าประทับใจของชุมชนนี้คืออะไร
- ความสัมพันธ์ของผู้นอกชุมชนในชุมชน
- ชุมชนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์มากน้อยแค่ไหน
- ชุมชนมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดสิ่งที่รู้ไปสู่คนอื่นในชุมชนมากน้อยแค่ไหน
- คนนอกชุมชนให้การสนับสนุน ในเรื่องความรู้ / เรื่องการพัฒนา ทักษะการสื่อสารหรือไม่ มีใครบ้าง
- ภาครัฐให้การสนับสนุนเรื่องความรู้ / เรื่องการพัฒนากลุ่มการสื่อสาร บ้างหรือไม่ อย่างไร

ปัจจัยภายในกลุ่ม

- ความเป็นมาของการรวมกลุ่ม
- รู้สึกอย่างไรกับผู้นำกลุ่ม
- ผู้นำกลุ่มมีจุดเด่นอย่างไร
- ทักษะการสื่อสารเบื้องต้น (ฟัง / พูด / อ่าน / เขียน)
- ความรู้ / ทักษะเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ก่อนการรวมกลุ่ม
- ประสบการณ์ / ทักษะ การพูดต่อหน้าคนอื่น ก่อนการรวมกลุ่ม
- เคยมีความชอบ หรือใฝ่ฝันอยากเป็นโฆษกตามงาน หรืออยากเป็นวิทยากร หรือไม่
- ใช้คอมพิวเตอร์เป็นหรือไม่ / เคยเล่นเฟซบุ๊กหรือโซเชียลเน็ตเวิร์คอื่นๆ บ้างหรือไม่
- ใครคือผู้มีอิทธิพล ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

การพัฒนาความรู้

- เป้าหมายในการพัฒนาความรู้ ในแต่ละช่วงเวลา คืออะไร
(ตอนไปอบรมใหม่ๆ / ตอนมาเริ่มต้นรวมกลุ่ม / หลังเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
- ท่านได้รับความรู้เรื่องเกษตรอินทรีย์จากที่ไหน / ใช้วิธีการอย่างไร
- มีวิธีการพิจารณา หรือยอมรับ ความรู้ที่มาจากแหล่งที่มาหลายแหล่งอย่างไร

- มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มบ้างหรือไม่ / มากน้อยเพียงใด
 - มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนบ้างหรือไม่ / มากน้อยเพียงใด
 - มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับคนภายนอกบ้างหรือไม่ / กลุ่มไหน / มากน้อยเพียงใด
 - เมื่อได้ความรู้ใหม่ จะเชื่อมั่นหรือว่ามีให้นำมาผสมผสานกับความรู้เดิม อย่างไร
 - ความรู้ที่ได้รับมา มีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างไร
 - ภายในกลุ่มมีการพัฒนาความรู้ให้เพิ่มขึ้นบ้างหรือไม่ / อย่างไร
 - มีการเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างไร
 - เปิดเผยความรู้ที่มีอยู่ให้คนอื่นมากน้อยแค่ไหน
 - ใช้วิธีการใดบ้างในการเปิดเผยความรู้ให้คนอื่น ๆ (ช่วงเริ่มต้นรวมกลุ่ม / ช่วงหลังเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
 - มีการบันทึกความรู้หรือไม่ / ด้วยวิธีการใดบ้าง (เป็นเอกสาร / เป็นดิจิทัลไฟล์ / เป็นรูปภาพ / ฯลฯ)
 - เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการ ถือว่าการพัฒนาความรู้บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด
 - เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการผลิตปัจจัยทางชีวภาพของตนเองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน (สำหรับแนวทางเกษตรอินทรีย์ เช่น การผลิตปุ๋ย การเก็บจุลินทรีย์ การเพาะเลี้ยงจุลินทรีย์ ฯลฯ)
 - เปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของตนเองตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน (เช่น การผลิต การหาสิ่งทดแทน ด้านการอุปโภค บริโภค ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำน้ำมันไบโอดีเซล การผลิตสบู่ น้ำยาเอนกประสงค์ ฯลฯ)
- ความสามารถทางการสื่อสาร**
- สามารถแยกแยะผู้อบรมได้หรือไม่ว่า ใครมาด้วยความตั้งใจ ใครอยากลองภูมิ หรือใครโดนบังคับมา
 - เมื่อเจอสถานการณ์ต่างๆ ข้างต้น แก้ปัญหาอย่างไร
 - ตั้งแต่ก่อนรวมกลุ่ม เริ่มต้นตั้งกลุ่ม จนเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน คิดว่ามีการพัฒนาความสามารถในการประเมินคนอบรมมากน้อยแค่ไหน / อะไรทำให้เป็นเช่นนั้น
 - ใครเป็นคนกำหนดว่าแต่ละครั้ง จะอบรมเรื่องอะไร
 - ใครเป็นคนกำหนดว่าแต่ละครั้ง ควรมีเนื้อหา หรือวิธีการอย่างไร

- ก่อนการอบรม ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าอบรมหรือไม่ / ถ้าทราบแล้วส่งผลอย่างไรต่อการอบรม
 - ความรู้ / ทักษะเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ในปัจจุบัน
 - ทักษะ การพูดต่อหน้าคนอื่น ในปัจจุบัน
 - ประเมินตนเองในเรื่องการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ในแต่ละช่วงเวลา
(ตอนไปอบรมใหม่ๆ / ตอนมาเริ่มต้นรวมกลุ่ม / หลังเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
 - มีลำดับขั้นตอนการพัฒนา / วิธีการฝึกฝน อย่างไร
 - การอบรมมีการใช้สื่ออะไรบ้าง
 - ก่อนเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน รู้จักวิธีการใช้สื่อเหล่านี้หรือไม่
 - มีแนวคิดในการเลือกเรื่อง หรือเนื้อหาการอบรมอย่างไร
 - ให้เล่าถึงประสบการณ์ในการเจอผู้อบรมที่หลากหลาย
 - เคยเจอปัญหาอะไรในการอบรมบ้าง แก้ปัญหาอย่างไร
 - อบรมแต่ละรุ่น ทุกอย่างเหมือนเดิม หรือมีการปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - แต่ละช่วงเวลา ต้องสื่อสารกับใครบ้าง มีวิธีการสื่อสารแตกต่างกันอย่างไร และมีเทคนิคอย่างไรที่จะให้ได้ผลตามต้องการ
(ตอนไปอบรมใหม่ๆ / ตอนมาเริ่มต้นรวมกลุ่ม / หลังเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)
 - แต่ละกลุ่มมีความคาดหวังเหมือนกันหรือไม่ / อย่างไร
 - ใช้เทคนิคอะไรที่คิดว่าทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เราต้องการถ่ายทอด
 - ทักษะการใช้สื่อ / การใช้เครื่องมือประกอบการนำเสนอ / การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ / การใช้อินเทอร์เน็ต
- ปัญหาและอุปสรรค**
- ตามความคิดเห็น อะไรคือปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสาร
 - ตามความคิดเห็น อะไรคืออุปสรรคในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร

2. แนวคำถามสำหรับผู้มีส่วนผลักดันให้ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์เครือข่ายประชาชน ชาวบ้าน

ข้อมูลส่วนบุคคล

- ชื่อ / ตำแหน่ง / หน่วยงาน

ปัจจัยภายนอกกลุ่ม

- ท่านเกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มด้านใดบ้าง

ปัจจัยภายในกลุ่ม

- ประเมินความรู้ / ทักษะ ของชาวบ้าน เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ก่อนการรวมกลุ่ม
- ประเมินความรู้ / ทักษะ ของชาวบ้าน เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ในปัจจุบัน
- ประเมินประสบการณ์ / ทักษะ การพูดต่อหน้าคนอื่น ของกลุ่มแกนนำ ก่อนการรวมกลุ่ม
- ประเมินประสบการณ์ / ทักษะ การพูดต่อหน้าคนอื่น ของกลุ่มแกนนำ ในปัจจุบัน
- ประเมินกลุ่มแกนนำ ในแง่การพัฒนาทักษะการสื่อสาร
- ท่านคิดว่าใครคือผู้มีอิทธิพล ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ของกลุ่มแกนนำ

ความสามารถทางการสื่อสาร

- ท่านคิดว่า กลุ่มแกนนำมีลำดับขั้นตอนการพัฒนา / วิธีการฝึกฝน ทักษะด้านการสื่อสารอย่างไร
- ท่านคิดว่า อะไรคือปัจจัยที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ของกลุ่มแกนนำ

ปัญหาและอุปสรรค

- ท่านคิดว่า อะไรคืออุปสรรคในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ของกลุ่มแกนนำ

ผลของการสื่อสารที่มีต่อผู้รับสาร

- ท่านคิดว่า การถ่ายทอดองค์ความรู้ของกลุ่มแกนนำ ส่งผลต่อผู้เข้าอบรมอย่างไร

3. แนวคำถามสำหรับผู้ที่เคยเข้ารับการอบรมความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์

ข้อมูลส่วนบุคคล

- ชื่อ / อาชีพ / ประเภทของเกษตรกรรม
- จำนวนครั้งที่เคยเข้ารับการอบรม

ผลของการสื่อสารที่มีต่อผู้รับสาร

- เคยมีความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์มาก่อนหรือไม่
- ความรู้ / ทักษะเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ก่อนการอบรม
- ความรู้ / ทักษะเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ หลังการอบรม
- ความรู้อื่นๆ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนการอบรม
- ความรู้อื่นๆ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง หลังการอบรม
- มีการนำไปประยุกต์ใช้งานจริงหรือไม่ อย่างไร

ความสามารถทางการสื่อสาร

- ประเมินกลุ่มแกนนำ ด้านทักษะการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจเนื้อหาได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- ประเมินกลุ่มแกนนำ ด้านทักษะการใช้สื่อ / การใช้เครื่องมือประกอบการนำเสนอ / การสาธิต สามารถถ่ายทอดให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
- วิธีการ / เทคนิคการนำเสนอ อะไรบ้าง ของแกนนำที่ประทับใจ

4. แนวทางการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview)

โดยสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน บ้านดอนผิงแดด พร้อมกันครั้งละหลายคน

- การสอบถามข้อมูลตามประเด็นสัมภาษณ์รายบุคคล
- การประเมินผลการอบรม
- แนวคิดในการพัฒนารูปแบบการสื่อสารองค์ความรู้
- ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

5. แนวการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)

5.1 สถานการณ์การทำหน้าที่สื่อสารองค์ความรู้ มีประเด็นที่สังเกต คือ

- กลยุทธ์การสื่อสารที่ใช้กับผู้เข้ารับการอบรม
- บริบทของสภาพแวดล้อม สถานที่
- ลักษณะการใช้ภาษา
- เนื้อหาสาร
- เทคนิคการนำเสนอของแต่ละคน
- การใช้สื่อประกอบการนำเสนอ
- ระยะเวลา
- โครงสร้างของลำดับการนำเสนอ
- การสาริต และการปฏิบัติ
- ขนาดของกลุ่มผู้เข้าอบรม
- ระดับความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม

5.2 สถานการณ์การพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการสื่อสาร มีประเด็นที่สังเกต คือ

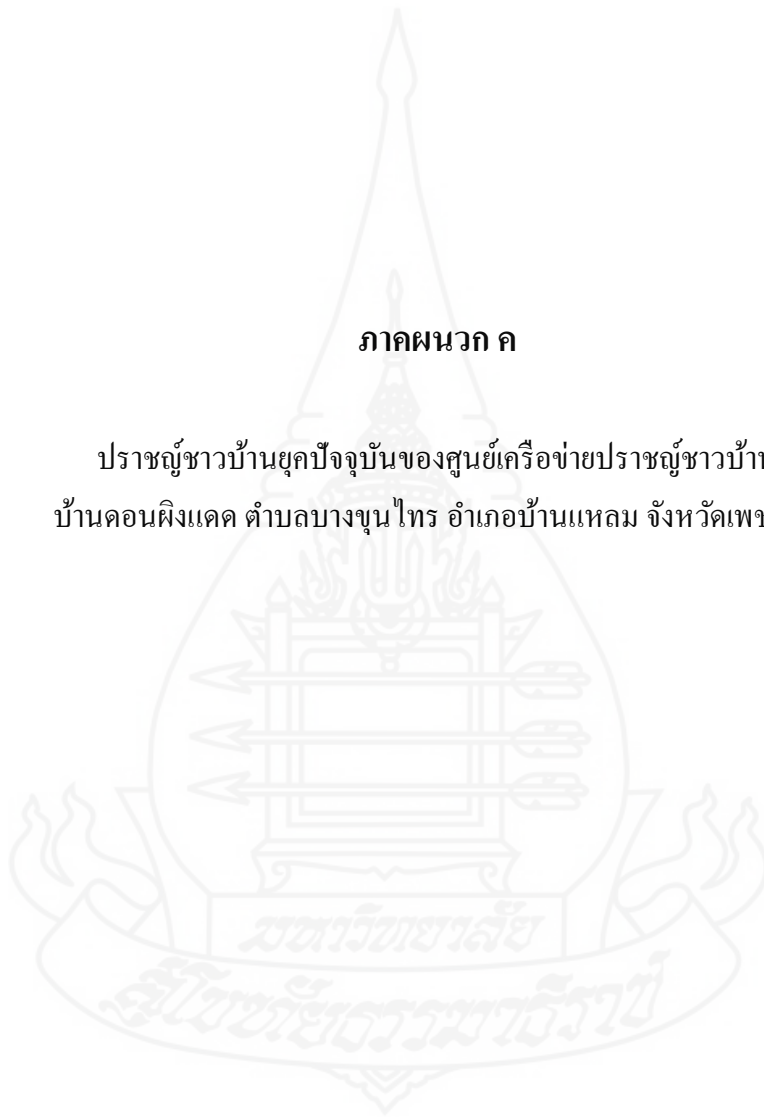
- วิธีการที่ใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง กระบวนการสื่อสาร
- บทบาทของสมาชิกแต่ละคน
- ระดับความร่วมมือของสมาชิก
- กลยุทธ์การสื่อสารที่ใช้ในกลุ่ม

5.3 ผู้นำกลุ่ม และสมาชิก มีประเด็นที่สังเกต คือ

- ความสามารถทางการสื่อสารของผู้นำ และสมาชิก
- ความรู้ด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านเกษตรอินทรีย์ และวิถีพอเพียง
- ทักษะติดต่อเกษตรอินทรีย์ และวิถีพอเพียง
- อุปนิสัยของผู้นำ มนุษย์สัมพันธ์ และความสามารถด้านต่างๆ
- ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้นำ สมาชิก กับคนในชุมชน

ภาคผนวก ค

ปราชญ์ชาวบ้านยุคปัจจุบันของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านดอนผิงแดด ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายชาญ ทับสี
อายุ 53 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายสำราญ อ่วมอัน
อายุ 43 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายพนม ธรรมวิชัยพันธ์
อายุ 61 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายพิน เรียนรู้
อายุ 66 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายบัวลอย พิมพามา
อายุ 67 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายบุญส่ง เพชรพุก
อายุ 65 ปี

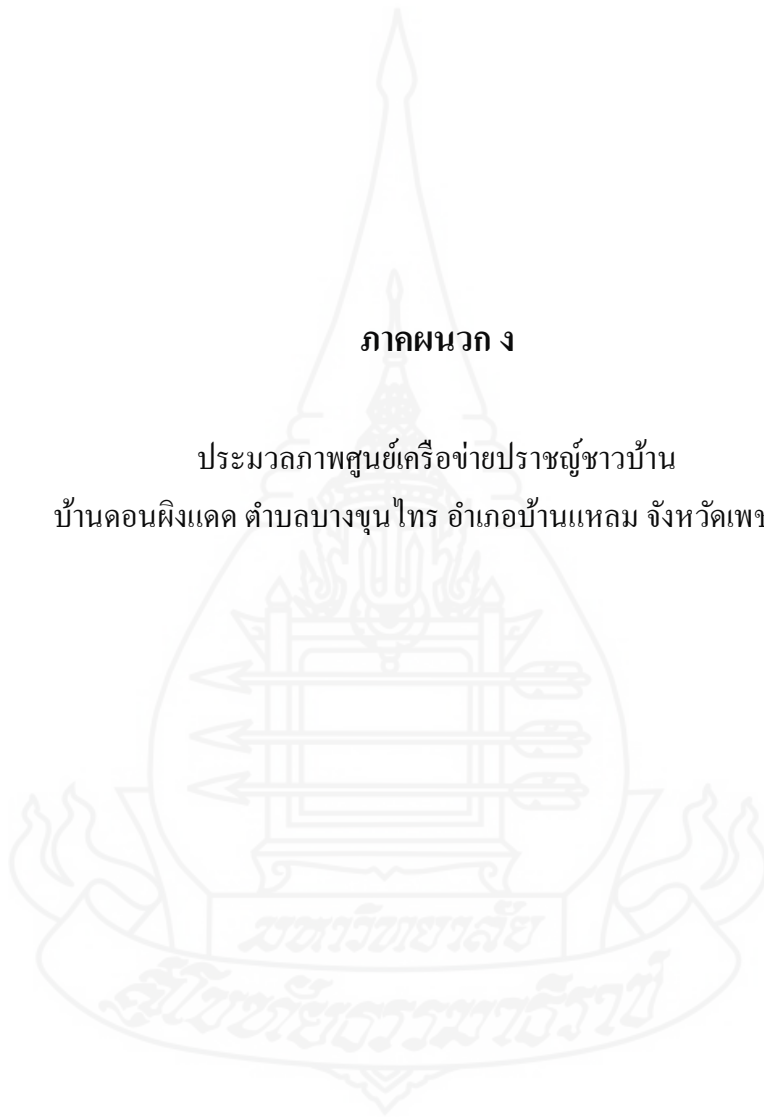
ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายประสิทธิ์ เกิดโกชน์
อายุ 56 ปี

ปราชญ์ชาวบ้าน
ชื่อ-สกุล นายไพฑูรย์ แก้วผลึก
อายุ 67 ปี

ภาคผนวก ง

ประมวลภาพศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านดอนผิงแดด ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

บริเวณด้านหน้าศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

โรงเรียนแสดงสินค้าจากภูมิปัญญาประชาชนบ้าน

อาคารเอนกประสงค์

โรงเรียนเลี้ยงไก่ชีวภาพ

โรงเรือนเลี้ยงกระต่าย

บ่อเลี้ยงกบ

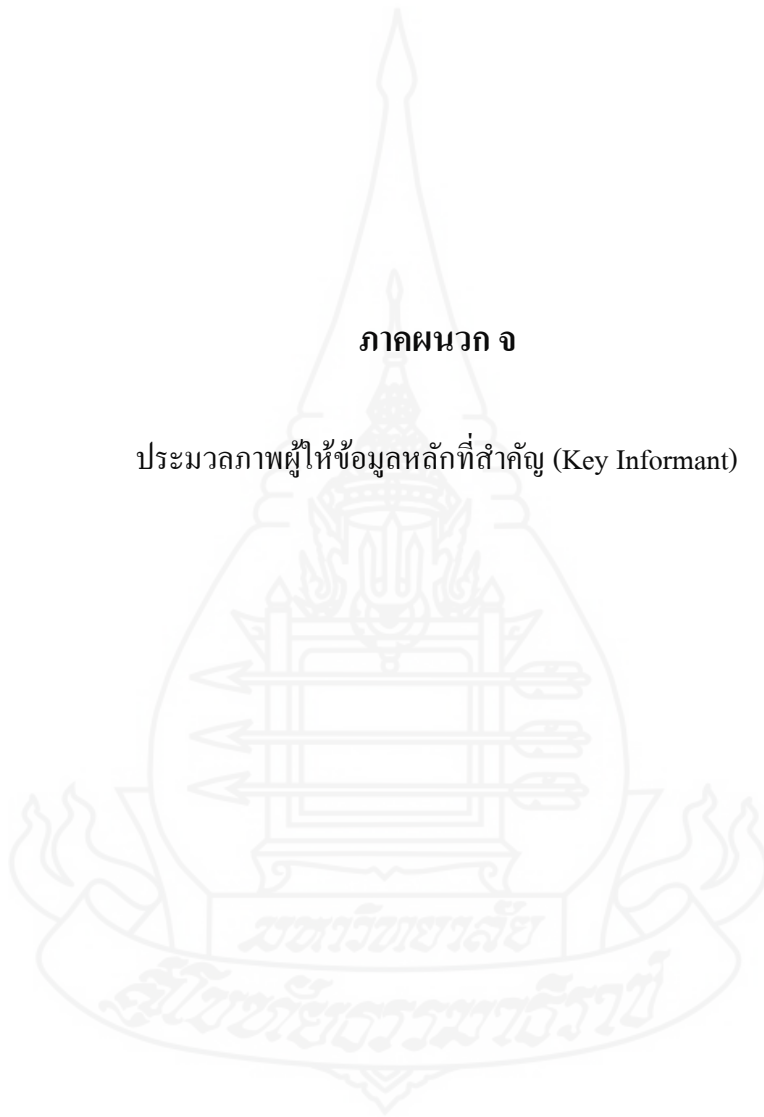
เตาเผาถ่าน

โรงเรือนเลี้ยงหมูหลุม

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล อาจารย์สุพรรณชัย มั่งมีสิทธิ์
หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล นายไทรพันธ์ คงกำเนิด
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล นางอุบล เปี่ยมสง่า
ภูมิลำเนา ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล นางสาวสิริเพ็ญ เกษมวานานิมิต
ภูมิลำเนา บ้านศาลาเขื่อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล นายวิสูตร จันร์ประไพ
ภูมิลำเนา บ้านป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)
ชื่อ-สกุล นางสาวศุชาดา ศักดิ์วิเศษสม
ภูมิลำเนา บ้านป่าเต็ง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายประสิทธิ์ ฟิลิก

ภูมิลำเนา บ้านป่าแดง อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายหนู ไตรสีภาพ

ภูมิลำเนา บ้านหุบฉลา อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายสาคร สุริวงค์

ภูมิลำเนา ตำบลเขากระปุก อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายพัน ทองปล้อง

ภูมิลำเนา บ้านโป่งสลอด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายเชาว์ แต่งอ่อน

ภูมิลำเนา บ้านโป่งสลอด อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

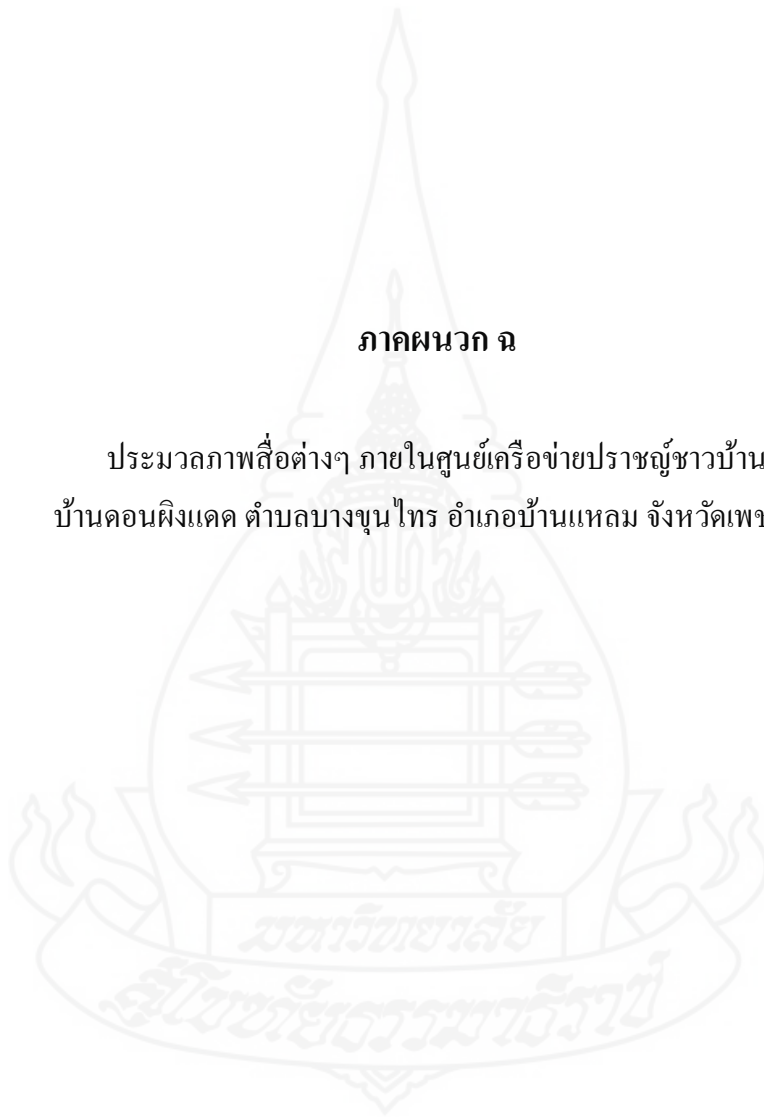
ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key Informant)

ชื่อ-สกุล นายสิทธิธานต์ คำสระ

ภูมิลำเนา ตำบลห้วยซ้อง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพสื่อต่างๆ ภายในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
บ้านดอนผิงแดด ตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

สื่อนิทรรศการทำจากอิงค์เจ็ท

สื่อนิทรรศการจากรูปภาพ

สื่อสาธิตและเอกสารความรู้

สื่ออุปกรณ์จริง เพื่อใช้สาธิต

สื่ออุปกรณ์เพื่อให้ทดลองปฏิบัติ

สื่ออุปกรณ์เพื่อให้ทดลองปฏิบัติ

สื่อดิจิทัล เพื่อประกอบการนำเสนอ

